

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Указу Президента України
«Про внесення змін до деяких Указів Президента України щодо щорічних
грантів Президента України молодим ученим та докторам наук»

1. Мета

Метою прийняття акта є забезпечення правових підстав для призначення на конкурсній основі щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2023 та наступні роки.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Щорічні гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та гранти Президента України для здійснення наукових досліджень докторами наук призначаються Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.

До 2020 року Міністерство освіти і науки України щороку за результатами конкурсів наукових проєктів молодих учених та наукових проєктів для здійснення наукових досліджень докторами наук, що проводилися Державним фондом фундаментальних досліджень, готувало в установленому порядку пропозиції про надання відповідних грантів та подавало їх на розгляд Кабінету Міністрів України.

На виконання статті 49 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528 «Про Національний фонд досліджень України» утворено Національний фонд досліджень України, затверджено Положення про Національний фонд, згідно з яким Національний фонд досліджень є правонаступником прав та обов'язків Державного фонду фундаментальних досліджень.

Разом з тим, проведення конкурсів наукових проєктів молодих учених та наукових проєктів для здійснення наукових досліджень докторами наук на отримання щорічних грантів Президента України як завдання Національного фонду досліджень України не визначено.

Міністерство освіти і науки України листом від 25.07.2019 № 1/10-2069 звернулося до Офісу Президента України з питання щодо суб'єкта, який має проводити конкурси наукових проєктів молодих учених та наукових проєктів для здійснення наукових досліджень докторами наук на отримання щорічних грантів Президента України.

Листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 30.09.2019 № 33247/1/1-19 до листа Офісу Президента України від 27.09.2019 № 02-01/1637 Міністерству освіти і науки України доручено разом з Міністерством фінансів України, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством юстиції України та за участі Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій підготувати та подати Кабінетові Міністрів України узгоджені пропозиції щодо призначення грантів Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень та грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених.

Відповідно до Указу Президента України від 14 червня 2000 року № 800 «Питання Державної премії України в галузі науки і техніки» (зі змінами) Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки (далі – Комітет) – це допоміжний орган, що забезпечує здійснення Президентом України повноважень із нагородження Державними преміями України в галузі науки і техніки (далі – Державні премії), а також присудження премій Президента України для молодих вчених, призначення стипендій Президента України для молодих вчених.

Комітет у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України.

Комітет відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, проводить конкурс зі здобуття Державних премій та конкурс зі здобуття премій Президента України для молодих вчених, забезпечує додержання відповідних конкурсних процедур; забезпечує здійснення наукової і науково-технічної експертизи робіт, висунутих для участі у конкурсі зі здобуття Державних премій і конкурсі зі здобуття премій Президента України для молодих вчених, та робіт, які беруть участь у конкурсах.

На сьогодні при Комітеті працюють 14 спеціалізованих секцій, до складу яких залучені понад 300 провідних науковців, які здійснюють науково-технічну експертизу наукових проєктів.

Відтак передбачається, що суб'єктом, який може забезпечити проведення конкурсів наукових проєктів молодих учених та наукових проєктів для здійснення наукових досліджень докторами наук на отримання щорічних грантів Президента України, може бути визначено Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки.

Ураховуючи зазначене вище, Міністерством освіти і науки України розроблено проєкт Указу Президента України «Про внесення змін до деяких Указів Президента України щодо щорічних грантів Президента України молодим ученим та докторам наук».

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачається:

визначити суб'єкт, який має забезпечити проведення конкурсів наукових проєктів молодих учених та наукових проєктів для здійснення наукових досліджень докторами наук на отримання щорічних грантів Президента України;

встановити граничний вік молодого вченого відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

встановити можливість визначення кількості щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень за результатами конкурсів наукових проєктів;

встановити можливість визначення щороку Президентом України розміру кожного гранту для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень за пропозицією Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, погодженою з Міністерством освіти і науки України.

Також, проєктом акта передбачається внесення відповідних змін до:

Указу Президента України від 9 квітня 2002 року № 315 «Про додаткові заходи щодо підтримки молодих учених»;

Указу Президента України від 16 травня 2008 року № 444 «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку наукової сфери»;

Положення про порядок надання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених, затвердженого Указом Президента України від 24 грудня 2002 року № 1210;

Положення про щорічні гранти Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень, затвердженого Указом Президента України від 17 червня 2009 року № 446.

4. Правові аспекти

Проект акта розроблено відповідно до:

статті 49, пунктів 8, 9 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

Указу Президента України від 9 квітня 2002 року № 315 «Про додаткові заходи щодо підтримки молодих учених»;

Указу Президента України від 16 травня 2008 року № 444 «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку наукової сфери».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Фінансування видатків, пов'язаних з наданням щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень передбачається Державним бюджетом України (код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 2201040 «Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ»).

Фінансово-економічні розрахунки додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує проведення консультацій з громадськістю та буде розміщено для громадського обговорення на офіційній вебсторінці Міністерства освіти і науки України.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект акта стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проєкті акта відсутні положення, що: стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта матиме позитивний вплив на сферу наукової і науково-технічної діяльності в цілому, оскільки забезпечить створення сприятливих умов для наукової, науково-технічної діяльності молодих учених та науковців.

Реалізація проєкту акта не впливає на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Молоді вчені віком до 40 років включно; Доктори наук віком до 45 років	Позитивний	Реалізація проєкту акта забезпечить призначення на конкурсній основі щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2023 та наступні роки

Міністр освіти і науки України

Сергій ШКАРЛЕТ

«___» _____ 2022 року

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РОЗРАХУНКИ
до проекту Указу Президента України
«Про внесення змін до деяких Указів Президента України щодо
щорічних грантів Президента України молодим ученим та докторам наук»

1. Період реалізації акта (рік)

Початок реалізації акта: з дня опублікування

Кінцевий термін реалізації акта: постійно

2. Стратегічні цілі та показники результату, яких планує досягти головний розробник проекту акта

Назва показника результату	Одиниця виміру	Поточний рік 2022	Рік 2023	Рік 2024	Рік
Стратегічна ціль 5.4. Для молодих вчених запроваджено спеціальні програми для стимулювання продовження наукової кар'єри					
Грантова підтримка наукових досліджень, фінансування грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень	тис. грн	7125,0	8130,0	8130,0	
Гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених, докторів наук до 40 років включно	од	7	до 7	до 7	
Розмір щорічного гранту Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених, докторів наук до 40 років включно	тис. грн	90,0	90,0	90,0	
Гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених, докторантів до 35 років включно	од	20	до 20	до 20	
Розмір щорічного гранту Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених, докторантів до 35 років включно	тис. грн	75,0	75,0	75,0	
Гранти Президента України для	од	50	до 50	до 50	

підтримки наукових досліджень докторів філософії/кандидатів наук до 35 років включно					
Розмір щорічного гранту Президента України для підтримки наукових досліджень докторів філософії/кандидатів наук до 35 років включно	тис. грн	60,0	60,0	60,0	
Гранти Президента України для підтримки наукових досліджень докторів наук до 45 років	од	20	до 20	до 20	
Розмір щорічного гранту Президента України для підтримки наукових досліджень докторів наук до 45 років	тис. грн	150,0	150,0	150,0	

3. Бюджетна програма, в межах якої планується реалізація акта

КПКВК або ТПКВКМБ	Назва
2201040	Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ

4. Загальна вартість публічної послуги з формування та реалізації акта

Джерела здійснення витрат	Поточний рік 2022	Рік 2023	Рік 2024	Рік
За рахунок коштів бюджету, у тому числі:	7125,0	8130,0	8130,0	
державного бюджету	7125,0	8130,0	8130,0	
місцевого бюджету				
За рахунок інших джерел, не заборонених законодавством				
УСЬОГО	7125,0	8130,0	8130,0	

5. Перелік питань щодо потреби проведення зведених фінансово-економічних розрахунків

Питання	Поточний рік 2022		Рік 2023		Рік 2024		Рік	
	так	ні	так	ні	так	ні	так	ні
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1. Державна підтримка та допомога								
Чи надаватиметься нова та/або відбудуться зміни у наданні державної підтримки та/або допомоги фізичним/юридичним особам?	☐	-	☐	-		-	☐	-
Чи будуть надаватися нові та/або вноситися зміни у наданні допомоги, виплати, пенсії, тощо певним заінтересованим сторонам?	☐	-	☐	-	+	-	☐	-
2. Оплата праці								
Чи будуть змінюватись умови оплати праці працівників установ та організацій, що утримуються з відповідних бюджетів?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи буде збільшено/зменшено чисельність працівників бюджетної установи?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
3. Майно, роботи, послуги								
Чи будуть придбавати / передавати / списувати рухоме/нерухоме майно?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи планується отримання майна у натуральній формі, яке потребуватиме у подальшому обслуговування?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи треба буде здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи треба буде розробляти вебсайт / онлайн-системи / курси / реєстри тощо?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи треба буде проводити комунікаційні заходи та/або заходи з інформування щодо нових процедур і правил для працівників?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи будуть зменшуватися або збільшуватися видатки на зв'язок, оплату комунальних послуг, оренду, поточний ремонт тощо?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи треба буде проводити базове навчання для працівників?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
4. Доходи								
Чи буде введено, змінено чи скасовано наявні податки, збори та інші доходи?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи буде змінено структуру наявних податків,	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-

зборів та інших доходів?								
Чи будуть змінюватись джерела здійснення видатків та надання кредитів з бюджету?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
Чи будуть будь-кому надаватись пільги в оподаткуванні?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
5. Боргові зобов'язання та гарантії								
Чи відбудеться вплив на обсяг державного/місцевого боргу та гарантованого державою / Автономною Республікою Крим, обласною радою чи територіальною громадою міста боргу?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-
6. Повноваження								
Чи будуть передаватись повноваження на здійснення видатків з державного до місцевих та/або з місцевих до державного бюджетів?	☐	-	☐	-	☐	-	☐	-

6. Базові показники

6.1. Заінтересовані сторони, на забезпечення інтересів яких спрямовано реалізацію акта

осіб

	Кількість осіб			
	Поточний рік 2022	Рік 2023	Рік 2024	Рік
Заінтересовані сторони	7125,0	8130,0	8130,0	
молоді вчені, доктори наук до 40 років включно	630,0	630,0	630,0	
молоді вчені, докторанти до 35 років включно	675,0	1500,0	1500,0	
молоді вчені, доктори філософії/кандидати наук до 35 років включно	2820,0	3000,0	3000,0	
доктори наук до 45 років	3000,0	3000,0	3000,0	

6.2. Прямі та непрямі витрати

тис. грн

Перелік показників	Поточний рік 2022	Рік 2023	Рік 2024	Рік
Прямі витрати:				

(розписати за показниками)				
Непрямі витрати:				
(розписати за показниками)				

7. Зведені фінансово-економічні розрахунки

Вид бюджету: загальний фонд державного бюджету

7.1. Видатки на здійснення заходів, передбачених проектом акта, та доходи бюджету

тис. грн

[illegible]

[illegible]

6.1. Зменшення видатків бюджету (-), усього	-	-	-	-	-	-						
з них: за бюджетними програмами (КПКВК або ТПКВКМБ), КЕКВ (розписати за кодами бюджетної класифікації)												
6.2. Збільшення доходів бюджету (+), усього	-	-	-	-	-	-						
з них: (розписати за кодами бюджетної класифікації)												

7.2. Повернення кредитів до бюджету та розподіл надання кредитів з бюджету

тис. грн

Показники	Поточний рік 2022			Рік 2023			Рік 2024			Рік 2025		
	загальний фонд	спеціальний фонд	разом	загальний фонд	спеціальний фонд	разом	загальний фонд	спеціальний фонд	разом	загальний фонд	спеціальний фонд	разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Кредитування, усього (підпункт 1.1 + підпункт 1.2)												
у тому числі:												
1.1. Надання кредитів (+), усього												
з них: за бюджетними програмами КПКВК або ТПКВКМБ та ККК												
(розписати за кодами бюджетної класифікації)												
1.2. Повернення кредитів (-), усього												
з них: за бюджетними програмами КПКВК або ТПКВКМБ та ККК												
(розписати за кодами бюджетної класифікації)												

7.3. Гарантії

№	Найменування	Мета /	Рік набрання	Гарантійні зобов'язання
---	--------------	--------	--------------	-------------------------

з/п	суб'єкта господарювання	інвестиційний проект	чинності гарантійною угодою	сума гарантованого кредиту (позики) в іноземній валюті		сума гарантованого кредиту (позики) в національній валюті	додаткові зобов'язання, виконання яких гарантуються
				код валюти	сума		
Разом		х	х	х	х		

7.4. Запозичення

№ з/п	Ініціатор залучення кредиту (позики) / кінцевий позичальник	Мета / інвестиційний проект, на реалізацію якого запозичуються кошти	Вибірка кредиту (позики)		Сума кредиту (позики)			Умови кредиту (позики)	
					сума у валюті кредиту (позики)		сума в національний валюті		
			рік	сума у валюті кредиту (позики)	код валюти	сума			
1								термін кредиту (позики)	
								відсоткова ставка	
								комісійні платежі	
								інші обов'язкові платежі	
								штрафні санкції	
Разом		X	x		x	x		x	x

8. Обґрунтування та припущення щодо оцінки прямого та опосередкованого впливу проекту акта на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів, перелік ризиків, у тому числі фінскальних

Поточний рік 2022	
Відповідно до Указів Президента України від 09 квітня 2002 року № 315 «Про додаткові заходи щодо підтримки молодих учених» та від 16 травня 2008 року № 444 «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку наукової сфери» запроваджено щорічні гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторів наук та визначено їх розмір. Починаючи з 2020 року у зв'язку з ліквідацією Державного фонду фундаментальних досліджень та утворенням Національного фонду досліджень, конкурси наукових проектів молодих учених та наукових проектів для здійснення наукових досліджень докторами наук на отримання щорічних грантів Президента України не проводилися. У зв'язку з обмеженим фінансуванням на 2022 рік у паспорті бюджетної програми КПКВК 2201040 "Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ" передбачено на виплату щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторів наук кошти в розмірі 7125,0 тис. гривень. МОН розроблено проект акта, яким, зокрема, передбачається:	

визначити суб'єкта, який має забезпечити проведення конкурсів наукових проектів молодих учених та наукових проектів для здійснення наукових досліджень докторами наук на отримання щорічних грантів Президента України;
 встановити граничний вік молодого вченого відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
 встановити можливість визначення кількості щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень за результатами конкурсів наукових проектів;
 встановити можливість визначення щороку Президентом України розміру кожного гранту для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень за пропозицією Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, погодженою з Міністерством освіти і науки України.

Рік 2023

Відповідно до Указів Президента України від 09 квітня 2002 року № 315 «Про додаткові заходи щодо підтримки молодих учених» та від 16 травня 2008 року № 444 «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку наукової сфери» запроваджено щорічні гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторів наук та визначено їх розмір.

Починаючи з 2020 року у зв'язку з ліквідацією Державного фонду фундаментальних досліджень та утворенням Національного фонду досліджень, конкурси наукових проектів молодих учених та наукових проектів для здійснення наукових досліджень докторами наук на отримання щорічних грантів Президента України не проводилися.

У зв'язку з обмеженим фінансуванням на 2022 рік у паспорті бюджетної програми КПКВК 2201040 "Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ" передбачено на виплату щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторів наук кошти в розмірі 7125,0 тис. гривень.

МОН розроблено проект акта, яким, зокрема, передбачається:

визначити суб'єкта, який має забезпечити проведення конкурсів наукових проектів молодих учених та наукових проектів для здійснення наукових досліджень докторами наук на отримання щорічних грантів Президента України;
 встановити граничний вік молодого вченого відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
 встановити можливість визначення кількості щорічних грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень за результатами конкурсів наукових проектів;
 встановити можливість визначення щороку Президентом України розміру кожного гранту для підтримки наукових досліджень молодих учених та докторам наук для здійснення наукових досліджень за пропозицією Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, погодженою з Міністерством освіти і науки України.